Datum van inontvangstneming	:	15/08/2016

C-367/16 — 1

eerste blad

1

Ingeschreven in het register van het Hof van Justitie onder nr. 1.025.596

Luxemburg 05 07 2016

De Griffier, voor deze, Cecilia Strömholm administrateur

Fax / E-mail:

Verzonden op: 05.07.16

Nr. van het arrest: 2016/2185

KI/Folio: 1117

[redacted]

E.A.M.

Kamer van Inbeschuldigingstelling

Gelet op het Europees aanhoudingsbevel op 17 juli 2014 uitgevaardigd door de arrondissementsrechtbank van Bialystok (Polen), waarbij de overlevering van [redacted] hierna vermeld met het oog op de strafuitvoering wordt gevraagd op grond van 2 definitieve veroordelingen, met name:

a) een vonnis van 15 september 2011 van de arrondissementsrechtbank van Bialystok waarbij de betrokkene voor feiten van diefstal (diefstal van een fiets) werd veroordeeld tot een gevangenisstraf van zes maanden, die integraal blijft te ondergaan,
b) een vonnis van 10 september 2012 van de arrondissementsrechtbank van Bialystok waarbij de betrokkene voor feiten van het geven van valse inlichtingen betreffende een ernstige aanslag werd veroordeeld tot een gevangenisstraf van 2 jaar en zes maanden, die integraal blijft te ondergaan,

inzake:

[redacted] geboren op 11 augustus 1993 te Lapy (Polen), van Poolse nationaliteit, zonder vaste woon- of verblijfplaats in het Rijk,

momenteel om andere redenen opgesloten in de hulpgevangenis te Vorst,
Persoon die het voorwerp uitmaakt van een Europees aanhoudingsbevel, die verschijnt, bijgestaan door Meester E. Verbeken, advocaat aan de balie van Brussel, loco Meester J. Bolle, advocaat aan de balie van Kortrijk,

Daar de betrokkene verklaart de Nederlandse taal niet machtig te zijn, stelt de Voorzitter aan, als tolk, de heer Kazakevicius Liutauras, Eugène Demolderlaan 17 te 1030 Schaarbeek, die de volgende eed aflegt : « *Ik zweer dat ik trouw het gezegde zal vertalen, dat moet worden overgebracht aan degenen die een verschillende taal spreken* ».

Gelet op de stukken van de rechtspleging, namelijk:

- de beschikking tot inhechtenisneming van 6 juni 2016 verleend door de onderzoeksrechter van de Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel voor wat de overlevering betreft gevraagd op basis van de veroordeling van 10 september 2012;
- diezelfde beschikking waarin de onderzoeksrechterstelt de onderzoeksrechter dat geen uitvoering kan worden gegeven aan het Europees aanhoudingsbevel wat betreft de veroordeling van 15 september 2011 omdat betrokkene op het moment der feiten minderjarig was (toepassing van de verplichte weigeringsgrond opgenomen in artikel 4 § 3 EAB-wet).

CORIA GREFFE
Luxembourg
Entrée 05 JUIL. 2016

1217

- het hoger beroep ingesteld tegen voormelde beschikking van de onderzoeksrechter van 6 juni 2016, enkel voor wat de veroordeling betreft, uitgesproken op 15 september 2011, door de procureur des Konings op 7 juni 2016.

Gezien de schriftelijke vordering van 14 juni 2016 van de heer J. Van Gaever, advocaat-generaal, hierbij gevoegd.

PARKET BIJ HET HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL
Justitiepaleis
Poelaertplein 1
1000 Brussel

Ref.: 2016/PGB/2258-2016/KC33/016

PRO JUSTITIA

EUROPEES AANHOUDINGSBEVEL

Hoger beroep van de procureur des Konings tegen de beschikking van de onderzoeksrechter van partiële niet-tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel

KAMER VAN INBESCHULDIGINGSTELLING

VORDERING

De procureur-generaal bij het Hof van beroep te Brussel,

inzake

[redacted] I [redacted], geboren op 11 augustus 1993 te Lapy (Polen), zonder vaste woon- of verblijfplaats in het Rijk, van Poolse nationaliteit, thans om andere redenen opgesloten in de gevangenis van Vorst;

1) procedurele voorgaanden

Een Europees aanhoudingsbevel werd uitgevaardigd op 17 juli 2014 door de arrondissementsrechtbank van Bialystok (Polen), waarbij de overlevering van voormelde betrokkene *ter fine* van strafuitvoering wordt gevraagd op grond van 2 definitieve veroordelingen, met name:

a) een vonnis van 15 september 2011 van de arrondissementsrechtbank van Bialystok waarbij de betrokkene voor feiten van diefstal (diefstal van een fiets) werd veroordeeld tot een gevangenisstraf van zes maanden, die integraal blijft te ondergaan,
b) een vonnis van 10 september 2012 van de arrondissementsrechtbank van Bialystok waarbij de betrokkene voor feiten van het geven van valse inlichtingen betreffende een ernstige aanslag werd veroordeeld tot een gevangenisstraf van 2 jaar en zes maanden, die integraal blijft te ondergaan.

De onderzoeksrechter van de Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel heeft bij beschikking van 6 juni 2016 de betrokkene onder aanhoudingsmandaat gesteld in de Belgische procedure van tenuitvoerlegging van

het Europees aanhoudingsbevel voor wat de overlevering betreft gevraagd op basis van de veroordeling van 10 september 2012.
Voor wat de veroordeling betreft, uitgesproken op 15 september 2011, heeft de onderzoeksrechter toepassing gemaakt van artikel 14 § 1 van de Belgische wet van 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel (gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 22 december 2003 en hierna afgekort als EAB-wet). De onderzoeksrechter stelt dat geen uitvoering kan worden gegeven aan het Europees aanhoudingsbevel gelet op de minderjarigheid van de betrokkene op het moment der feiten (toepassing van de verplichte weigeringsgrond opgenomen in artikel 4 § 3 EAB-wet).

De procureur des Konings heeft tegen dit luik van de beschikking van de onderzoeksrechter, bij toepassing van artikel 14 § 2 EAB-wet hoger beroep aangetekend op 7 juni 2016.

Het hoger beroep is ontvankelijk.

Het hoger beroep van de procureur des Konings brengt met zich mee dat uw Hof, kamer van inbeschuldigingstelling, zich moet uitspreken over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel, gebaseerd op de veroordeling van 15 september 2011, na de in artikel 16 § 1 EAB-wet vermelde verificaties verricht te hebben (zie art. 14 § 4 EAB-wet). De saisine van uw Hof is tot dit deel beperkt.

Ingevolge het hoger beroep van de procureur des Konings werd het dossier gesplitst (reden waarom aan uw Hof een kopie van de relevante stukken wordt voorgelegd) en is het aan de raadkamer van de Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg van Brussel om zich uit te spreken over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel, beperkt tot de voormelde veroordeling van 10 september 2012.

2) <u>onderzoek van het Europees aanhoudingsbevel</u>

De in het Europees aanhoudingsbevel vermelde feiten van diefstal zijn strafbaar zowel in Polen als in België en werden in de uitvaardigende Staat bestraft met een vrijheidsbenemende straf of maatregel van meer dan vier maanden, zodat er voldaan is aan de voorschriften van de artikelen 3 en 5, § 1, van de wet van 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel.

Naar de mening van het Openbaar Ministerie is er geen aanleiding om één van de weigeringsgronden vermeld in de artikelen 4 tot en met 6 van de EAB-wet toe te passen (zie ook *infra*). Er is evenmin aanleiding om de garanties voorzien in artikelen 7 en 8 te gaan vragen.

De formaliteiten voorgeschreven door de EAB-wet werden nageleefd.

3) met betrekking tot de weigeringsgrond gebaseerd op de leeftijd van betrokkene

Artikel 3.3 van het kaderbesluit van de Raad van 13 juni 2002 met nummer 2002/584/JBZ betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten luidt als volgt:

> "*De rechterlijke autoriteit van de uitvoerende lidstaat, hierna de uitvoerende rechterlijke autoriteit genoemd, weigert de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel in de volgende gevallen:*
> *(...)*
> *3. de persoon tegen wie het Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd, kan krachtens het recht van de uitvoerende lidstaat op grond van zijn leeftijd niet strafrechtelijk verantwoordelijk worden gesteld voor de feiten die aan dit bevel ten grondslag liggen.*"

Deze bepaling werd in de EAB-wet overgenomen in artikel 4, 3° waarvan de tekst luidt als volgt:

> "*De tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel wordt in volgende gevallen geweigerd:*
> *(...)*
> *3° ingeval de persoon op wie het Europees aanhoudingsbevel betrekking heeft, gelet op zijn leeftijd krachtens het Belgische recht nog niet strafrechtelijk aansprakelijk kan worden gesteld voor de feiten die aan dat bevel ten grondslag liggen.*

De leeftijd van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid is naar Belgisch recht op achttien jaar bepaald. Een minderjarige boven de volle leeftijd van zestien jaar kan echter, naar Belgisch recht, strafrechtelijk aansprakelijk worden gesteld indien hij verkeersmisdrijven heeft gepleegd of indien hij door de jeugdrechter uit handen werd gegeven.

Art. 57*bis* van de jeugbeschermingswet luidt als volgt:
§ 1. Indien de persoon die wegens een als misdrijf omschreven feit voor de jeugdrechtbank is gebracht, op het tijdstip van het feit zestien jaar of ouder was en de jeugdrechtbank een maatregel van bewaring, behoeding of opvoeding niet geschikt acht, kan zij de zaak bij een met redenen omklede beslissing uit handen geven en ze naar het openbaar ministerie verwijzen, met het oog op vervolging voor ofwel, indien de betrokkene ervan wordt verdacht een wanbedrijf of correctionaliseerbare misdaad te hebben gepleegd, een bijzondere kamer binnen de jeugdrechtbank die het gemeen strafrecht en de gemeenrechtelijke strafprocedure toepast, als daartoe grond bestaat, ofwel, indien de betrokkene ervan wordt verdacht een niet-correctionaliseerbare misdaad te hebben gepleegd, een hof van assisen dat samengesteld is overeenkomstig de bepalingen van artikel 119, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, als daartoe grond bestaat. De jeugdrechtbank kan evenwel slechts beslissen tot uithandengeving indien bovendien aan een van de volgende voorwaarden is voldaan :

- de betrokkene is reeds eerder het voorwerp geweest van een of meerdere van de in artikel 37, § 2, § 2bis of § 2ter bedoelde maatregelen of van een herstelrechtelijk aanbod als bedoeld in de artikelen 37bis tot 37quinquies;

- het betreft een feit zoals bedoeld in de artikelen 373, 375, 393 tot 397, 400, 401, 417ter, 417quater, 471 tot 475 van het Strafwetboek of een poging tot het plegen van een feit zoals bedoeld in de artikelen 393 tot 397 van het Strafwetboek.

De motivering gebeurt in functie van de persoonlijkheid van de betrokkene en van zijn omgeving en de maturiteitsgraad van de betrokkene.

Deze bepaling kan worden toegepast zelfs indien de betrokkene op het tijdstip van het vonnis de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt. In dit geval wordt hij gelijkgesteld met een minderjarige voor de toepassing van dit hoofdstuk.

§ 2. Onverminderd artikel 36bis kan de jeugdrechtbank met toepassing van dit artikel de zaak slechts uit handen geven na de in artikel 50, tweede lid, bedoelde maatschappelijke en medisch-psychologische onderzoeken te hebben doen verrichten.

Het medisch-psychologisch onderzoek is erop gericht de situatie te evalueren in functie van de persoonlijkheid van de betrokkene en van zijn omgeving en van de maturiteitsgraad van de betrokkene. De aard, frequentie en ernst van de feiten die de betrokkene ten laste worden gelegd, worden in overweging genomen in zoverre ze bijdragen tot de evaluatie van zijn persoonlijkheid. De Koning bepaalt de nadere regels volgens welke het medisch-psychologisch onderzoek dient te worden verricht.

Evenwel,

1° kan de jeugdrechtbank de zaak uit handen geven zonder over het verslag van het medisch-psychologisch onderzoek te beschikken, wanneer zij constateert dat de betrokkene zich aan dit onderzoek onttrekt of weigert zich eraan te onderwerpen;

2° kan de jeugdrechtbank de zaak uit handen geven zonder een maatschappelijk onderzoek te moeten laten uitvoeren en zonder een medisch-psychologisch onderzoek te moeten vragen, indien bij vonnis een maatregel al genomen is ten aanzien van een persoon die nog geen achttien jaar is en die één of meer in de artikelen 323, 373 tot 378, 392 tot 394, 401 en 468 tot 476 van het Strafwetboek bedoelde feiten heeft gepleegd, nadat hij de leeftijd van zestien jaar had bereikt en die persoon opnieuw wordt vervolgd omdat hij na die eerste veroordeling weer één of meer van voornoemde feiten heeft gepleegd. De stukken van de vorige procedure worden bij die van de nieuwe procedure gevoegd;

3° doet de jeugdrechtbank onder dezelfde voorwaarden uitspraak over de vordering tot het uit handen geven ten aanzien van een persoon die nog geen achttien jaar is en die een feit, dat als misdaad wordt omschreven en waarop een straf staat die hoger ligt dan twintig jaar opsluiting, heeft gepleegd nadat hij de leeftijd van zestien jaar had bereikt en eerst wordt vervolgd nadat hij de leeftijd van achttien jaar heeft bereikt.

Dit brengt met zich mee dat een minderjarige boven de volle leeftijd van zestien jaar het voorwerp kan uitmaken van een Belgisch Europees aanhoudingsbevel indien de jeugdrechtbank de zaak uit handen geeft.

Een minderjarige ouder dan 16 jaar is ook strafrechtelijk meerderjarig als hij vergrijpen of misdrijven pleegt onder de voorwaarden bepaald in artikel 36*bis* jeugdbeschermingswet. Als hij een vluchtmisdrijf pleegt in de omstandigheden van

artikel 33, § 2 of 3 van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer (na een ongeval met een gewonde of een dode tot gevolg of gepleegd in staat van herhaling), is zelfs voorlopige hechtenis mogelijk. Hiervoor is geen uithandengeving nodig.

Het is echter zéér de vraag of dergelijke uithandengeving wel speelt wanneer het gaat om een overlevering gevraagd aan de Belgische autoriteiten.

In het klassieke uitleveringsrecht bestaat geen twijfel sinds het arrest van 23 augustus 2006 (P.06.1119.N, *Pas.* 2006, I, 1618): de vervolging en de veroordeling in het buitenland van een minderjarige die meer dan 16 jaar oud is op het ogenblik van de feiten, is niet strijdig met de Belgische internationale openbare orde, zodat niets zich verzet tegen de uitvoerbaarverklaring door de onderzoeksgerechten van een door de buitenlandse overheid verleend bevel tot aanhouding tegen de inmiddels meerderjarig geworden betrokkene, ook voor feiten die zich situeren in de periode waarin hij minderjarig was maar boven de leeftijd van 16 jaar.

Voor de uitlevering van minderjarigen voor feiten gepleegd boven de leeftijd van 16 jaar volstaat dus een beoordeling *in abstracto* met als enige criterium: werd de volle leeftijd van 16 jaar bereikt op het ogenblik der feiten?
De aard der feiten waarvoor de uitlevering wordt verzocht is dus niet relevant in het kader van de toepassing van deze weigeringsgrond.

Deze simpele en logische redenering wordt evenwel niet aangehouden in het overleveringsrecht.

In het eerste inhoudelijk arrest met betrekking tot de weigeringsgrond van artikel 4, 3° EAB-wet stelde de Franstalige kamer van het Hof van Cassatie in het arrest van 6 februari 2013 (P.13.0172.F, *RDPC* 2013, 557 en http://jure.juridat.just.fgov.be) dat het geen belang heeft of de feiten waarvoor de overlevering wordt gevraagd, al dan niet feiten zijn die onder het toepassingsgebied vallen van artikel 57*bis* jeugdbeschermingswet. Het Hof motiveerde dat de procedure van de uithandengeving immers niet van toepassing is op een persoon die vervolgd wordt in het buitenland en dus niet in België. Het Hof besloot dat de overlevering van minderjarigen niet mogelijk is, behalve indien het gaat om verkeersinbreuken gepleegd door minderjarigen boven de volle leeftijd van zestien jaar.

Amper vier maand later besliste het Hof van Cassatie, thans in voltallige terechtzitting, als volgt:

> "*Het beginsel van de wederzijdse erkenning en de tenuitvoerlegging van elk Europees aanhoudingsbevel, zoals bepaald in artikel 1.2 Kaderbesluit Europees Aanhoudingsbevel, houdt in dat de Belgische rechter, wanneer hij uitspraak doet over de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel, zonder rechtsmacht is om uitspraak te doen over de strafvordering.*
> *Naast een beoordeling van de strafrechtelijke aansprakelijkheid sluit dit eveneens elke voorafgaande beoordeling van de geschiktheid van een maatregel van bewaring, behoeding of opvoeding uit met betrekking tot het al*

of niet nemen van een beslissing tot uithandengeving van de minderjarige op grond van artikel 57bis Jeugdbeschermingswet.
Uit die bepalingen volgt, eensdeels, dat de overlevering van de persoon die op het tijdstip van het feit zestien jaar of ouder was voor feiten gekwalificeerd als poging tot doodslag, niet afhankelijk is van een beslissing tot uithandengeving, anderdeels, dat deze persoon strafrechtelijk aansprakelijk kan worden gesteld in de zin van artikel 4.3° Wet Europees Aanhoudingsbevel."

Dezelfde vaststelling van niet-toepasselijkheid van de procedure van uithandengeving leidde dus in dit arrest tot een andere conclusie (Cass. 11 juni 2013, P.13.0780.N, *T.Strafr.* 2013, 252 en http://jure.juridat.just.fgov.be).

Het Hof volgde de redenering van plaatsvervangend advocaat-generaal DE SWAEF die trouwens ook nog, en volkomen terecht, het volgende opmerkte:
"a. Vooreerst een vaststelling: de strafrechtelijke meerderjarigheid ligt in België, in vergelijking met andere landen, aanzienlijk hoger (Engeland: 10 jaar; Schotland: 8 jaar; Frankrijk: 13 jaar; Italië: vanaf 14 jaar; Nederland: 12 jaar).

b. Overeenkomstig artikel 57bis Jeugdbeschermingswet kan een persoon wegens een als misdrijf omschreven feit, indien hij op het tijdstip van het feit zestien jaar of ouder was, vervolgd worden bij toepassing van het gemeen strafrecht en de gemeenrechtelijke strafprocedure indien is voldaan aan bepaalde voorwaarden.
Dit is o.m. mogelijk bij ernstige misdrijven, zoals poging tot doodslag.

c. Bij overlevering op grond van een Europees aanhoudingsbevel zal uiteraard niet de procedure tot uithandengeving, bepaald in artikel 57bis Jeugdbeschermingswet door de uitvaardigende staat worden toegepast, maar wel diens eigen rechtspleging. Het is evenmin vereist dat voorafgaandelijk in België de procedure tot uithandengeving zou zijn gevolgd nu alhier geen uitspraak ten gronde zal tussenkomen. Overigens doet de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel in generlei mate afbreuk aan het vermoeden van onschuld, maar beoogt finaal een goede rechtsbedeling te verzekeren.

d. Aangezien de Belgische wetgeving uitdrukkelijk in de gemeenrechtelijke vervolgbaarheid van personen van zestien jaar of ouder voorziet, is m.i. niet overtuigend de zienswijze dat zulke personen, gelet op hun leeftijd, krachtens het Belgische recht nog niet strafrechtelijk aansprakelijk KUNNEN worden gesteld zoals de wet op het Europees aanhoudingsbevel het voorschrijft.

e. Overigens ligt ten grondslag aan het Europees aanhoudingsbevel de behoefte aan een zo ruim mogelijke gemeenschappelijke justitiële samenwerking.
Waar in het gemene uitleveringsrecht volgens het Hof (Cass. 23 augustus 2006, AR P.06.1119.N, AC 2006, nr. 383) de vervolging en veroordeling in het buitenland van een minderjarige die meer dan zestien jaar oud is op het ogenblik van de feiten niet strijdig is met de Belgische internationale openbare orde, zodat niets zich verzet tegen de uitvoerbaarverklaring door de onderzoeksgerechten van een door de binnenlandse overheid verleend bevel tot aanhouding tegen de inmiddels meerderjarig geworden betrokkene, ook voor de feiten die zich situeren in die periode

waarin hij minderjarig was maar boven de leeftijd van zestien jaar, zou het aanvaarden van zulke weigeringsgrond in het kader van het Europees aanhoudingsbevel te dezen een moeilijk te rechtvaardigen achteruitgang in de justitiële samenwerking betekenen, want lijnrecht ingaande tegen de doelstelling ervan.

f. Tenslotte zouden in diezelfde beperkende optiek van niet toelating van de overlevering, minderjarigen van zestien jaar of meer die misdrijven in het buitenland plegen maar geen Belg zijn of hoofdverblijfplaats in het Rijk hebben, noch kunnen worden overgeleverd, noch alhier kunnen worden vervolgd (artikel 6 et seq. Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering). Het beginsel " aut dedere, aut judicare" (overleveren of vervolgen) zou aldus dode letter blijven en tot volledige straffeloosheid leiden."

Dit arrest is een bevestiging van de leer van de *in abstracto* beoordeling op basis van het al dan niet voldaan zijn aan het enige criterium van het bereikt hebben van de volle leeftijd van 16 jaar op het ogenblik der feiten.

In een recent arrest van 11 mei 2016 stelt (opnieuw) de Franstalige kamer van het Hof van Cassatie (Cass. 11 mei 2016, P.16.0545.F, http://jure.juridat.just.fgov.be) dat het onderzoeksgerecht dat moet oordelen over de overlevering van een minderjarige die de volle leeftijd van 16 jaar heeft bereikt op het ogenblik der feiten, moet nagaan of deze persoon zich bevond in één van de twee omstandigheden voorzien in artikel 57*bis* jeugdbeschermingswet die de uithandengeving mogelijk maakt, met name:
1) hij heeft voordien al het voorwerp uitgemaakt van een maatregel van bewaring, behoeding of opvoeding, (of)
2) het gaat om één van de misdrijven (of poging tot) voorzien in artikelen 373, 375, 393 tot 397, 400, 401, 417*ter*, 417*quater* of 471 tot 475 Strafwetboek
Het onderzoeksgerecht mag zich evenwel niet uitspreken over het adequaat karakter van een eventuele opvoedingsmaatregel.
Indien blijkt dat niet voldaan is aan het voorgaande, moet de overlevering worden geweigerd.

Dit arrest houdt een beoordeling *in concreto* in waarbij, zelfs in zaken waar er geen sprake is van enige Belgische rechtsmacht, toch wordt geëist dat aan dezelfde voorwaarden zou zijn voldaan voor de vervolgbaarheid van Belgische onderdanen in België, rekening houdende met hun leeftijd op het moment der feiten, met de eventuele voorgaanden van de betrokkene en interventies vanwege de jeugdrechter én met de aard van de ten laste gelegde feiten, ook al zijn dergelijke voorwaarden onbestaande in de uitvaardigende Staat.

Uit de uiteenzetting der feiten blijkt dat de betrokkene de feiten van fietsdiefstal gepleegd zou hebben op 16 maart 2011. Hij had op dat moment de volle leeftijd van 17 jaar al bereikt. De leeftijd van de strafrechtelijke aansprakelijkheid is in Polen vastgelegd op de leeftijd van 17 jaar. Feiten van fietsdiefstal ressorteren naar Belgisch recht niet onder de lijst van misdrijven vermeld in artikel 57*bis* jeugdbeschermingswet waarvoor de uithandengeving mogelijk is. De uithandengeving

zou theoretisch wel mogelijk zijn indien de betrokkene al het voorwerp had uitgemaakt van vroegere maatregelen vanwege de jeugdrechtbank.

Het recente arrest van de Franstalige kamer van het Hof van Cassatie brengt met zich mee dat er een toestand van volkomen rechtsonduidelijkheid is ontstaan over de te geven interpretatie aan artikel 4, 3° EAB-wet waarbij het voltallig Hof zich uitspreekt voor een beoordeling *in abstracto* en de Franstalige kamer zich uitspreekt voor een beoordeling *in concreto*.

Het is de mening van het Openbaar Ministerie dat voor de toepassing van de weigeringsgrond van artikel 4, 3° EAB-wet enkel en alleen een beoordeling *in abstracto* kan gebeuren, waarbij het enige criterium het bereikt hebben van de volle leeftijd van 16 jaar op het ogenblik der feiten kan zijn. Vanaf die leeftijd bestaat immers de mogelijkheid van strafrechtelijke aansprakelijkheid waarbij het, in het kader van het overleverings- of uitleveringsrecht, zonder belang is aan welke bijkomende voorwaarden voldaan moet zijn voor het instellen van dergelijke vervolging conform het Belgisch recht. De Belgische rechter heeft immers geen rechtsmacht om uitspraak te doen over de strafvordering en kan evenmin aan de om overlevering of uitlevering verzoekende autoriteit voorwaarden opleggen die (gebeurlijk) vreemd zijn aan het nationale recht van voormelde buitenlandse autoriteit.

4) <u>verzoek tot het stellen van prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie</u>

De interpretatie van de nationale omzettingswet moet kaderbesluitconform gebeuren.

De prejudiciële vraag in de zaak *Joao Pedro Lopes Da Silva Jorge* (HvJ 5 september 2012, C-42/11, *Joao Pedro Lopes Da Silva Jorge*, http://curia.europa.eu) vormde voor het Hof van Justitie een uitgelezen kans om het mechanisme van de kaderbesluitconforme interpretatie nog eens te verduidelijken. Het Hof verwoordde het als volgt:
53. Volgens de rechtspraak verplicht het dwingende karakter van kaderbesluiten, hoewel zij volgens artikel 34, tweede lid 2, sub b EU geen rechtstreekse werking hebben, de nationale instanties, en inzonderheid de nationale rechterlijke instanties, evenwel tot conforme uitlegging van hun nationale recht (arrest van 16 juni 2005, Pupino, C-105/03, Jurispr. blz. I-5285, punten 33 en 34).
54. De nationale rechter die bij de toepassing van zijn nationale recht tot uitlegging daarvan moet overgaan, moet dit zo veel mogelijk doen in het licht van de bewoordingen en het doel van het kaderbesluit, teneinde het daarmee beoogde resultaat te bereiken. Deze verplichting tot conforme uitlegging van het nationale recht is inherent aan het systeem van het VWEU, aangezien het de nationale rechter in staat stelt binnen het kader van zijn bevoegdheden de volle werking van het recht van de Unie te verzekeren bij de beslechting van de bij hem aanhangige geschillen (zie in die zin met name arresten van 5 oktober 2004, Pfeiffer et al., C-397/01-C-403/01, Jurispr. blz. I-8835, punten 113 en 114, en 24 januari 2012, Dominguez, C-282/10, nog niet gepubliceerd in de Jurisprudentie, punt 24).
55. Het is juist dat voor dit beginsel van conforme uitlegging van het nationale recht bepaalde beperkingen gelden. Zo wordt de verplichting voor de nationale rechter om

bij de uitlegging en de toepassing van de relevante bepalingen van zijn interne recht te refereren aan de inhoud van een kaderbesluit, begrensd door de algemene rechtsbeginselen en kan zij niet dienen als grondslag voor een uitlegging contra legem van het nationale recht (zie in die zin reeds aangehaalde arresten Pupino, punt 47, en Dominguez, punt 25 en aldaar aangehaalde rechtspraak).
56. Het beginsel van conforme uitlegging vereist evenwel dat de nationale rechter binnen zijn bevoegdheden, met inachtneming van het gehele interne recht en onder toepassing van de daarin erkende uitleggingsmethoden, al het mogelijke doet om de volle werking van het betrokken kaderbesluit te verzekeren en tot een oplossing te komen die in overeenstemming is met de daarmee nagestreefde doelstelling (zie in die zin arrest Dominguez, reeds aangehaald, punt 27 en aldaar aangehaalde rechtspraak).

De bepaling in artikel 4, 3° EAB-wet is een woordelijke overname van de bepaling van artikel 3.3 van het kaderbesluit betreffende het Europees aanhoudingsbevel. Het is echter niet mogelijk Europees recht op twee niet met elkaar verzoenbare wijzen te gaan uitleggen, zodat ingevolge artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie naar de voor de uitlegging van het Europees recht bevoegde instantie, zijnde het Hof van Justitie, verwezen dient te worden.

Een oplossing van de voorliggende zaak is in de huidige omstandigheden dan ook niet mogelijk zonder het stellen van prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie te Luxemburg en het antwoord op deze vragen is onontbeerlijk voor de beslechting van het voorliggende vraagstuk. De Belgische rechter wordt immers geconfronteerd met twee mogelijke en onderling tegenstrijdige interpretaties van de Belgische wet (en dus ingevolge de woordelijke overname van de desbetreffende bepaling, *ipso facto* het kaderbesluit) door het hoogste Belgische Hof. Deze interpretaties kunnen niet beide kaderbesluitconform zijn. Het is bovendien ook de vraag of de voormelde interpretaties kunnen standhouden indien het niet gaat om een overlevering *ter fine* van vervolging maar wel om een overlevering *ter fine* van strafuitvoering, zoals in onderhavig dossier aan de orde van de dag is. Zoals advocaat-generaal DE SWAEF het al opmerkte: de weigering van overlevering kan leiden tot gevallen van volstrekte straffeloosheid.

De kamer van inbeschuldigingstelling kan zich, ingevolge het Verdrag van Lissabon, rechtstreeks wenden tot het Hof van Justitie met een prejudiciële vraag. Vanaf 1 december 2014 is uw hof niet meer gehouden om in deze nog toepassing te maken van de Bijzondere wet op het Grondwettelijk Hof. Het overgangsregime dat werd ingesteld in artikel 10 van Protocol nr. 36 was beperkt tot 5 jaar vanaf de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon; dit verdrag trad in werking op 1 december 2009.

Hoewel de betrokkene in dit dossier niet aangehouden is met het oog op overlevering, is hij dat wel in het andere dossier van overlevering. Er kan dan ook aan het Hof gevraagd worden om met toepassing van artikel 107 van het Reglement voor de procesvoering, gebruik te maken van de prejudiciële spoedprocedure.

Volgens het Openbaar Ministerie zijn de volgende artikelen van belang bij het stellen van de prejudiciële vragen:

- Artikel 1.2 en 3.3 van het kaderbesluit van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten
- Artikelen 3, 4, 5, 6, 11, 14, 16 en 17 van de wet van 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel (de relevante stukken van deze artikelen)
- Artikel 57*bis* van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming, het ten laste nemen van minderjarigen die een als misdrijf omschreven feit hebben gepleegd en het herstel van de door dit feit veroorzaakte schade

Er wordt dan ook in hoofdorde voorgesteld volgende prejudiciële vragen te stellen aan het Hof van Justitie:

1) Dient artikel 3.3 van het kaderbesluit betreffende het Europees aanhoudingsbevel zo geïnterpreteerd te worden dat de overlevering enkel kan worden toegestaan van personen die naar het recht van de uitvoerende lidstaat als meerderjarig worden beschouwd of laat voormeld artikel de uitvoerende lidstaat toe de overlevering ook toe te staan voor minderjarigen die op grond van de nationale regels vanaf een bepaalde leeftijd (en al dan niet mits het voldaan zijn aan een aantal voorwaarden) strafrechtelijk verantwoordelijk kunnen worden gesteld?

2) In de hypothese dat de overlevering van minderjarigen niet verboden wordt door artikel 3.3 van het kaderbesluit, dient artikel 3.3 van het kaderbesluit dan geïnterpreteerd te worden:
a) in de zin dat het bestaan van een (theoretische) mogelijkheid om conform het nationale recht minderjarigen vanaf een bepaalde leeftijd te kunnen straffen volstaat als criterium om de overlevering toe te staan (m.a.w. door het uitvoeren van een beoordeling *in abstracto* op basis van het criterium van de leeftijd vanaf wanneer iemand als strafrechtelijk aansprakelijk kan worden beschouwd zonder rekening te houden met eventuele bijkomende voorwaarden)? of
b) in de zin dat het principe van de wederzijdse erkenning, zoals opgenomen in artikel 1.2 van het kaderbesluit noch de tekst van artikel 3.3 van het kaderbesluit er zich tegen verzetten dat de uitvoerende lidstaat geval per geval een beoordeling *in concreto* verricht waarbij mag worden geëist dat voor wat de in het kader van de overlevering gezochte persoon betreft, aan dezelfde voorwaarden van strafrechtelijke aansprakelijkheid voldaan is als deze geldende voor de nationale onderdanen van de uitvoerende lidstaat, gelet op hun leeftijd op het moment der feiten, gelet op de aard van het ten laste gelegde misdrijf en gebeurlijk zelfs gelet op voorgaande rechterlijke tussenkomsten in de uitvaardigende lidstaat die tot een maatregel van opvoedkundige aard hebben geleid, zelfs al zijn die voorwaarden niet bestaande in de uitvaardigende lidstaat?

3) Als de uitvoerende lidstaat een beoordeling *in concreto* mag verrichten, is er dan, om straffeloosheid te vermijden, geen onderscheid te maken tussen een overlevering *ter fine* van strafvervolging en een overlevering *ter fine* van strafuitvoering?

Indien uw hof zou menen de prejudiciële vragen niet te moeten stellen, wordt gevorderd om de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel te bevelen.
Gezien de artikelen 2, 3, 4 tot 8, 14, 16 en 17 van de wet van 19 december 2003 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de artikelen 11, 12, 13, 16, 24, 31 tot 37 en 41 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;

VORDERT

Dat het aan het Hof, kamer van inbeschuldigingstelling, behage, het hoger beroep ontvankelijk te verklaren, en

In hoofdorde, vooraleer ten gronde te oordelen, de volgende prejudiciële vragen te stellen aan het Hof van Justitie:

1) Dient artikel 3.3 van het kaderbesluit betreffende het Europees aanhoudingsbevel zo geïnterpreteerd te worden dat de overlevering enkel kan worden toegestaan van personen die naar het recht van de uitvoerende lidstaat als meerderjarig worden beschouwd of laat voormeld artikel de uitvoerende lidstaat toe de overlevering ook toe te staan voor minderjarigen die op grond van de nationale regels vanaf een bepaalde leeftijd (en al dan niet mits het voldaan zijn aan een aantal voorwaarden) strafrechtelijk verantwoordelijk kunnen worden gesteld?

2) In de hypothese dat de overlevering van minderjarigen niet verboden wordt door artikel 3.3 van het kaderbesluit, dient artikel 3.3 van het kaderbesluit dan geïnterpreteerd te worden:
a) in de zin dat het bestaan van een (theoretische) mogelijkheid om conform het nationale recht minderjarigen vanaf een bepaalde leeftijd te kunnen straffen volstaat als criterium om de overlevering toe te staan (m.a.w. door het uitvoeren van een beoordeling *in abstracto* op basis van het criterium van de leeftijd vanaf wanneer iemand als strafrechtelijk aansprakelijk kan worden beschouwd zonder rekening te houden met eventuele bijkomende voorwaarden)? of
b) in de zin dat het principe van de wederzijdse erkenning, zoals opgenomen in artikel 1.2 van het kaderbesluit noch de tekst van artikel 3.3 van het kaderbesluit er zich tegen verzetten dat de uitvoerende lidstaat geval per geval een beoordeling *in concreto* verricht waarbij mag worden geëist dat voor wat de in het kader van de overlevering gezochte persoon betreft, aan dezelfde voorwaarden van strafrechtelijke aansprakelijkheid voldaan is als deze geldende voor de nationale onderdanen van de uitvoerende lidstaat, gelet op hun leeftijd op het moment der feiten, gelet op de aard van het ten laste gelegde misdrijf en gebeurlijk zelfs gelet op voorgaande rechterlijke tussenkomsten in de uitvaardigende lidstaat die tot een maatregel van opvoedkundige aard hebben geleid, zelfs al zijn die voorwaarden niet bestaande in de uitvaardigende lidstaat?

3) Als de uitvoerende lidstaat een beoordeling *in concreto* mag verrichten, is er dan, om straffeloosheid te vermijden, geen onderscheid te maken tussen een overlevering *ter fine* van strafvervolging en een overlevering *ter fine* van strafuitvoering?

Subsidiair, indien voormelde vragen niet zouden worden gesteld: de bestreden beschikking te hervormen en opnieuw rechtdoende, de tenuitvoerlegging te bevelen van het Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd op 17 juli 2014 door de arrondissementsrechtbank van Bialystok (Polen), met name waar het betrekking heeft op het definitief vonnis van 15 september 2011 van de arrondissementsrechtbank van Bialystok inhoudende een veroordeling tot een gevangenisstraf van zes maanden.

Overeenkomstig artikel 16, § 4, van de Wet van 19 december 2003 te bepalen dat de betrokkene niet mag worden vervolgd, veroordeeld of van zijn vrijheid beroofd wegens enig ander vóór de overlevering begaan strafbaar feit dan dat welk de reden voor de overlevering is geweest, zulks overeenkomstig de bepalingen van het recht van de uitvaardigende Staat genomen overeenkomstig de artikelen 27 en 28 van het kaderbesluit 2002/584/JBZ van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten.

Gedaan te Brussel op 14.06.2016
voor de procureur-generaal,

J. VAN GAEVER
advocaat-generaal

1217

Gezien het bewijs van verzending van de oproepingen van 14 juni 2016 per faxberichten aan PIOTROWSKI Dawid, via de directeur van de gevangenis van Vorst, en aan diens raadsman, om te verschijnen op de zitting van het hof van beroep, kamer van inbeschuldigingstelling, van 16 juni 2016.

* *

Gehoord op deze zitting:

- de heer J. Van Gaever, advocaat-generaal, in zijn verslag en vorderingen.
- Meester E. Verbeken, advocaat aan de balie van Brussel, loco Meester J. Bolle, advocaat aan de balie van Kortrijk, in haar middelen van verdediging namens [redacted] die zij bijstaat.
- De heer [redacted] die als laatste het woord krijgt.

* *

Het hoger beroep, regelmatig naar vorm en termijn, is ontvankelijk.

De feiten van diefstal vermeld in het Europees aanhoudingsbevel zijn strafbaar zowel in Polen als in België en werden in de uitgevaardigende Staat bestraft met een vrijheidsbenemende straf of maatregel van meer dan vier maanden, zodat er voldaan is aan de voorschriften van de artikelen 3 en 5§1 van de wet van 19 december 2003 over het Europees aanhoudingsbevel (hierna EAB-wet).

De onderzoeksrechter heeft beslist dat er geen uitvoering kon worden gegeven aan het Europees aanhoudingsbevel omdat betrokkene op 16 maart 2011, datum waarop de feiten van fietsdiefstal zou hebben gepleegd, minderjarig was. Hij is van oordeel dat hij naar Belgisch recht niet strafbaar is en dat de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel bijgevolg dient te worden geweigerd gezien de verplichte weigeringsgrond in artikel 4,3° van de EAB-wet dat als volgt luidt: *"de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel wordt in de volgende gevallen geweigerd* (...) 3° *ingeval een persoon op wie het Europees aanhoudingsbevel betrekking heeft, gelet op zijn leeftijd, krachtens het Belgisch recht nog niet strafrechtelijk aansprakelijk kan worden gesteld"*.

Het openbaar ministerie deelt dit standpunt niet. De leeftijd van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid werd naar Belgisch recht op achttien jaar bepaald. Een minderjarige boven de leeftijd van zestien jaar kan strafrechtelijk aansprakelijk worden gesteld indien hij verkeersmisdrijven heeft gepleegd (artikel 36 bis Jeugdbeschermingswet) of indien hij door de jeugdrechter uit handen wordt gegeven (artikel 57bis Jeugdbeschermingswet). Het openbaar ministerie stelt dat er voor de toepassing van de weigeringsgrond artikel 4,3 EAB-wet alleen een beoordeling in abstracto dient te gebeuren. Naar zijn oordeel dient enkel te worden onderzocht of de minderjarige de leeftijd van 16 jaar heeft bereikt op het ogenblik van de feiten, leeftijd vanaf dewelke een minderjarige strafrechtelijk verantwoordelijk zou kunnen worden gesteld. In het kader van het uitleveringsrecht

1217

zou het zonder belang zijn aan welke bijkomende voorwaarden moet worden voldaan voor het instellen van dergelijke vervolging conform het Belgisch recht. Het openbaar ministerie volgt het hof van Cassatie niet daar waar het nog recent heeft geoordeeld dat er voor de overlevering van een minderjarige die de volle leeftijd van 16 jaar heeft bereikt op het ogenblik van de feiten moet worden nagegaan of de persoon zich bevindt in één van de twee omstandigheden voorzien in artikel 57bis jeugdbeschermingswet die de uithandengeving mogelijk maakt, meer bepaald of:

1) hij voordien het voorwerp heeft uitgemaakt van een maatregel van bewaring, behoeding en opvoeding;
2) Het gaat om een van de misdrijven (of poging tot) voorzien in de artikelen 373, 375, 393 tot 397, 400, 401, 417ter, 417quater of 471 tot 475 Strafwetboek.

Betrokkene was 17 jaar oud op het ogenblik dat de feiten van fietsdiefstal zouden zijn gepleegd. De feiten van fietsdiefstal ressorteren naar Belgisch recht niet onder de lijst van misdrijven vermeld in artikel 57bis, 2° Jeugdbeschermingswet waarvoor de uithandengeving mogelijk is. Betrokkene heeft ook niet het voorwerp uitgemaakt van enige maatregel van bewaring, behoeding of opvoeding.

Artikel 4,3° EAB-wet werd overgenomen uit het kaderbesluit van de Raad van 13 juni 2002 met nummer 2002/584/JBZ over het aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering alwaar in artikel 3 wordt bepaald dat een lidstaat de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel weigert in het volgende geval: *"3. De persoon tegen wie het Europees aanhoudingsbevel is uitgevaardigd, kan krachtens het recht van de uitgevoerde lidstaat op grond van zijn leeftijd niet strafrechtelijk worden gesteld voor de feiten die aan dit bevel ten grondslag liggen"*.

Het openbaar ministerie verzoekt een prejudiciële vraag te stellen aan het hof van Justitie over de interpretatie die moet worden gegeven aan de omzetting van hoger gemeld kaderbesluit.

Het is aangewezen, met het oog op de beslechting van het ingestelde hoger beroep, dat de interpretatieve vragen worden gesteld.

Gelet op de artikelen;
11, 12, 13, 16, 24, 31 tot 37 en 41 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;
2, 3, 4 tot 8, 16 en 17 van de wet van 19 december 2003;

OM DEZE REDENEN,

HET HOF,

KAMER VAN INBESCHULDIGINGSTELLING,

Rechtsprekend na tegenspraak.

Ontvangt het hoger beroep.

Vooraleer ten gronde te oordelen, stelt de volgende prejudiciële vragen aan het Hof van Justitie:

1) Dient artikel 3.3 van het kaderbesluit betreffende het Europees aanhoudingsbevel zo geïnterpreteerd te worden dat de overlevering enkel kan worden toegestaan van personen die naar het recht van de uitvoerende lidstaat als meerderjarig worden beschouwd of laat voormeld artikel de uitvoerende lidstaat toe de overlevering ook toe te staan voor minderjarigen die op grond van de nationale regels vanaf een bepaalde leeftijd (en al dan niet mits het voldaan zijn aan een aantal voorwaarden) strafrechtelijk verantwoordelijk kunnen worden gesteld?

2) In de hypothese dat de overlevering van minderjarigen niet verboden wordt door artikel 3.3 van het kaderbesluit, dient artikel 3.3 van het kaderbesluit dan geïnterpreteerd te worden:
a) in de zin dat het bestaan van een (theoretische) mogelijkheid om conform het nationale recht minderjarigen vanaf een bepaalde leeftijd te kunnen straffen volstaat als criterium om de overlevering toe te staan (m.a.w. door het uitvoeren van een beoordeling *in abstracto* op basis van het criterium van de leeftijd vanaf wanneer iemand als strafrechtelijk aansprakelijk kan worden beschouwd zonder rekening te houden met eventuele bijkomende voorwaarden)? of
b) in de zin dat het principe van de wederzijdse erkenning, zoals opgenomen in artikel 1.2 van het kaderbesluit noch de tekst van artikel 3.3 van het kaderbesluit er zich tegen verzetten dat de uitvoerende lidstaat geval per geval een beoordeling *in concreto* verricht waarbij mag worden geëist dat voor wat de in het kader van de overlevering gezochte persoon betreft, aan dezelfde voorwaarden van strafrechtelijke aansprakelijkheid voldaan is als deze geldende voor de nationale onderdanen van de uitvoerende lidstaat, gelet op hun leeftijd op het moment der feiten, gelet op de aard van het ten laste gelegde misdrijf en gebeurlijk zelfs gelet op voorgaande rechterlijke tussenkomsten in de uitvaardigende lidstaat die tot een maatregel van opvoedkundige aard hebben geleid, zelfs al zijn die voorwaarden niet bestaande in de uitvaardigende lidstaat?

3) Als de uitvoerende lidstaat een beoordeling *in concreto* mag verrichten, is er dan, om straffeloosheid te vermijden, geen onderscheid te maken tussen een overlevering *ter fine* van strafvervolging en een overlevering *ter fine* van strafuitvoering?

1117

3) Als de uitvoerende lidstaat een beoordeling *in concreto* mag verrichten, is er dan, om straffeloosheid te vermijden, geen onderscheid te maken tussen een overlevering *ter fine* van strafvervolging en een overlevering *ter fine* van strafuitvoering?

Houdt de beoordeling over de kosten aan.

De rechtspleging is verlopen met gesloten deuren.

Op de zitting werd uitsluitend de Nederlandse taal gebruikt behalve voor wat betreft het vertaalde gedeelte.

Gedaan te Brussel, op **23 juni 2016.**

Mevrouw Diercxsens,	Voorzitter,
Mevrouw Van Ex,	Raadsheer,
De heer van der Eecken,	Plaatsvervangend magistraat,
Mevrouw Naessens,	Griffier.

(goedkeurend de doorhaling van lijnen en woorden)

Naessens

van der Eecken

Van Ex

Diercxsens

Eensluidend verklaarde kopie
Afgeleverd aan: Procureur-generaal

Debet : 1060 (art.17§5 Wet 19.12.2003)

Brussel, 23-06-2016

HOF VAN BEROEP - BRUSSEL -

Griffierechten

Aantal bladzijden:	19
Totaal griffierecht:	57.00 €
Referentie boekhouding:	
In debet	

A. Van den Broeck
afgevaardigd griffier